در سال ۱۴۰۳ بیش از ۱۶۰ قرارداد همکاری بین دانشگاه آزاد و نهادها و صنایع امضا شده است

دانشگاه بیرون «سردر» تعطیل نیست

فرهیختگان
دانشگاه
دوشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴ | شماره ۴۴۰۳ | WWW.FDN.IR

جراحی خون‌بار ترامپ در نهادهای علمی

رئیس جمهور آمریکا بودجهٔ ۲۰۲۶ چند نهاد را ۲۳ تا ۵۰ درصد کاهش می‌دهد

در نشست خبری هفتمین جشنوارهٔ پروژه‌های دانش‌آموزی فرهیختگان جوان دانشگاه آزاد مطرح شد

رقابت ۳ هزار نفره در بزرگ‌ترین جشنوارهٔ دانش‌آموزی ایران

معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم در نشست خبری جشنوارهٔ ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی:

معماری مراکز رشد به‌روز می‌شود

در دورهٔ «تبیین مؤلفه‌های تقویت هویت ایرانی-اسلامی» مطرح شد

پیشنهاد بازنگری دروس عمومی با رویکرد تمدن و هویت ایرانی-اسلامی

معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم در نشست خبری جشنوارهٔ ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی:

معماری مراکز رشد به‌روز می‌شود

زهرا رمضانی
خبرنگار گروه دانشگاه

طبقه نهم وزارت علوم روز گذشته به بهانه برگزاری نشست خبری «نوزدهمین جشنواره ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی» میزبان اهالی رسانه بود. نشستی که در آن محمدنبی شهیکی معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم، سیدمهدی ابطحی رئیس شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان و سعید آجلی، دبیر این دوره از جشنواره حضور داشتند. این جشنواره که در زمره قدیمی‌ترین و معتبرترین رویدادهای فناوری و نوآوری کشور به شمار می‌رود، قرار است با حمایت معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری و وزارت علوم در روزهای ۲۴ و ۲۵ اردیبهشت ماه در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان با حضور فن‌آفرینان و کارآفرینان برگزار شود.

«نوآفرین صنعت‌ساز» در پارک‌های علم و فناوری کلید خورد

در ابتدای این نشست خبری محمدنبی شهیکی، معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم درباره راهبردهای جدید این معاونت گفت: «یک بخش از راهبردها در دوران جدید آن است که اتمسفر و فضای تنفس در پارک‌های علم و فناوری را به این سمت سوق دهیم که فضای موثر مبتنی بر اقتصاد نوآوری و فناوری را شاهد باشیم. مسئله دیگر آن است که پروژه‌ای را تحت عنوان نوآفرین صنعت‌ساز شروع کرده‌ایم که بستری برای حضور هسته‌ها و سوختگیری واحدهای فناور و دانش‌بنیان جدید در پارک‌های علم و فناوری است.»

او در توضیح بیشتر این مسئله گفت: «هدف این پروژه آن است که بتوانیم دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های کشور را به این فضا وارد کنیم تا از این طریق شاهد نسل جدیدی از دانشجویان باشیم که با حوزه‌های مختلف مهارتی دانش‌بنیان آشنا هستند. همچنین یکی دیگر از پروژه‌های راهبردی در این دوران، افزایش ورودی به پارک‌های علم و فناوری و توسعه ظرفیت نهادی مراکز رشد است. سومین مسئله‌ای که برای ما دارای اهمیت بوده، این است که بتوانیم نقش مراکز رشد واحدهای فناور را در دانشگاه‌ها پررنگ‌تر کنیم.»

معماری مراکز رشد به‌روز خواهد شد

معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم با بیان اینکه اولین مرکز رشد کشور ۳۰ سال پیش از سوی شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان شکل گرفت، افزود: «امروز معماری نوینی هم برای مراکز رشد مدنظر داریم تا از این طریق بتوان پیوند مناسبی بین مهارت‌ها، توسعه بازار و همچنین توانمندسازی این مراکز را شاهد باشیم. ازاین‌رو الگوی جدید مراکز رشد را در ۲۰ پارک علم و فناوری کشور شروع کرده‌ایم تا بتوان نقش مراکز رشد را تقویت کرد. دیدگاهی که داریم آن است که این مراکز باید کانون و شتاب‌دهنده جذب استعدادها باشند.»

«جان» با ماژول جدید به‌روز می‌شود

شهیکی اظهار داشت: «یکی دیگر از برنامه‌های راهبردی ما تقویت شبکه‌سازی بین پارک‌های علم و فناوری است. همچنین سامانه جریان اقتصادی نوین هم با محتوای جدید و ماژول‌های جدید تا یک ماه آینده به بهره‌برداری می‌رسد که می‌تواند شبکه ارتباطی بین فعالیت پارک‌ها را تقویت کند. اطلس سرمایه‌گذاری پروژه‌های فناوری در پارک‌ها هم برای ما در این دوره از اهمیت بالایی برخوردار است و در همین راستا، هدف‌گذاری کردیم تا بتوانیم هزار پروژه سرمایه‌گذاری را به نهادهای مالی مانند vc و cvc و دیگر ارکان سرمایه‌گذاری معرفی کنیم تا از این طریق بتوان مقیاس فعالیت واحدهای فناور در پارک‌ها را افزایش داد.»

افزایش قدرت اجرایی رؤسای پارک‌های علم و فناوری

او با بیان اینکه در حال تغییر در روند آیین‌نامه‌های مرتبط هستیم، افزود: «هدف‌مان آن است که از این طریق بتوان قدرت اجرایی بیشتری را به رؤسای پارک‌ها منتقل کرد. توانمندی راهبردی و تصمیم‌گیری مدیران این عرصه برای معاونت فناوری در این دوره مهم است و به همین دلیل رویکردمان آن است که قدرت اجرایی رؤسا بیشتر شود. در چند پارک هم تشکیلات سازمانی و معماری سازمانی‌شان در حال تغییر است.»

معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم تصریح کرد: «بخش دیگری از راهبردمان آن است که پارک‌ها بتوانند در بازی صنعت و اقتصاد کشور نقش موثری داشته باشند. یعنی علاوه بر ارزش افزوده اجتماعی بتوانند ارزش افزوده اقتصادی مناسبی هم ایجاد کنند. دیدگاه ما این است که زیست‌بوم‌های فناوری در کشور متفاوت است، یعنی زیست بومی که در مناطق صنعت کشور است با مناطق غیرصنعتی متفاوت است و باید این مسئله را مدنظر قرار داد.»

تدوین بسته ارتباطی بین دانشگاه و پارک‌ها

شهیکی با تاکید بر اینکه باید در تحولات علم و فناوری نقش دانشگاه‌ها پررنگ‌تر باشد، گفت: «در برخی دانشگاه‌ها ارکان نهادی حوزه فناوری شکل گرفته و در دوره جدید ما بسته‌های ارتباطی بین دانشگاه و پارک‌ها را تدوین کرده‌ایم، به طوری که گرنت فناوری‌های حوزه آب و انرژی یکی از همین برنامه‌ها بوده که در تعامل بین پارک و دانشگاه‌ها تدوین شده است. بخشی هم برای پسادکتری فناوری داریم که تجربه زیستی فارغ‌التحصیلان مقطع دکتری را در واحدهای دانش بنیان و فناور فراهم می‌کند.»

او تصریح کرد: «پروژه دستیار فناوری را هم در در دست اجرا داریم تا اینگونه دانشجویانی که در مقاطع مختلف هستند، بتوانند با دریافت حقوق در شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان تجربه کارآموزی حوزه فناوری را داشته باشند. برنامه‌هایی هم تحت عنوان راهیان پیشرفت در حوزه فناوری تدوین شده که برنامه جامعی است و هدف آن ترویج گفتمان حوزه فناوری و نوآوری هم در بخش دانش‌آموزی و هم دانشجویی خواهد بود.»

گردش مالی ۳۵ همتی شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان در سال ۱۴۰۲

در ادامه این نشست ابطحی، رئیس شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان با بیان اینکه نوزدهمین جشنواره ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی به عنوان یک رویداد بزرگ و معتبر هرساله برگزار می‌شود، گفت: «هدف این جشنواره نیز شناسایی و حمایت از ایده‌های نوآورانه و فناورانه و تقویت اقتصاد دانش‌بنیان در کشور است. درحقیقت این جشنواره فرصت ویژه برای معرفی ایده‌ها و محصولات فناورانه به سرمایه‌گذاران، برقراری ارتباط با فعالان این حوزه، بهره‌مندی از مشاوره‌های تخصصی و همچنین رقابت با همتایان و کسب جوایز ارزنده است.»

او گفت: «شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان اولین شهرک علمی است که ۳۰ سال پیش در اصفهان با هدف رشد اقتصاد دانش‌بنیان به واسطه شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان شکل گرفت. در حال حاضر نیز تعداد ۶۷۲ شرکت فناور در شهرک مستقر هستند که ۹ هزار و ۷۰۰ نفر در آن مشغول به فعالیت‌اند. همچنین گردش مالی شهرک در سال ۱۴۰۲ رقم ۳۵ همت بوده است.»

رئیس شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان با بیان اینکه این شهرک در سال ۱۴۰۲ ۶۰ میلیون دلار هم صادرات داشته است، گفت: «خوشبختانه در حال حاضر بزرگ‌ترین CVC کشور نیز در این شهرک است. موضوع مهم دیگر اینکه در طول ۳۰ سال گذشته شاهد تغییرات مختلفی در این شهرک بوده‌ایم که متناسب با تغییرات در اکوسیستم نوآوری و فناوری کشور بوده است.»

ابطحی در بخش دیگری از صحبت‌هایش به جشنواره ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی اشاره کرد و گفت: «این جشنواره در دو بخش مسابقه‌ای و غیرمسابقه‌ای یا جانبی برگزار می‌شود. بخش مسابقه‌ای از دو بخش شامل بخش طراحان کسب و کار به منظور رقابت بین طراحان کسب و کار برای ارائه بهترین ایده‌ها و طرح‌های نوآورانه و همچنین بخش فن‌آفرینان نوپا و رشدیافته به عنوان یک فرصت برای استارتاپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان برای ارائه محصولات و خدمات نوآورانه برگزار می‌شود.»

او افزود: «بخش غیرمسابقه‌ای یا جانبی جشنواره نیز شامل ۳ بخش است. در این بخش ما نمایشگاه‌های فناوری با حضور شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان را خواهیم داشت، همچنین بخشی برای مذاکرات دوجانبه با هدف ایجاد فرصت‌ها و در نهایت نیز بخش برگزاری نشست‌ها و رویدادهای تخصصی را شاهد هستیم.»

رئیس شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان ادامه داد: «جشنواره ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی علاوه بر دو بخش اصلی مسابقه‌ای و غیرمسابقه‌ای دارای بخش‌های جانبی همچون جایزه ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات، مدیریت شهری و پویانمایی خواهد بود. مسئله دیگر اینکه این جشنواره با اعطای بیش از ۲ میلیارد تومان جایزه برگزار می‌شود.»

۲٫۴ میلیارد تومان جایزه در جشنواره شیخ بهایی اعطا می‌شود

در بخش پایانی این نشست هم سعید آجلی، دبیر جشنواره فن‌آفرینی شیخ بهایی با بیان اینکه در مرحله اولیه این جشنواره ۴۳۷ طرح از سراسر کشور ارسال شده بود، گفت: «بعد از داوری‌ها در نهایت ۲۲۱ طرح از ۲۵ استان را داشتیم که در بخش طراحان کسب و کار ۷ طرح، در بخش فن‌آفرینی و تجاری‌سازی فناوری ۷ طرح، در بخش جایزه ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات ۷ طرح، بخش جایزه ویژه پویانمایی ۱۵ طرح، بخش جایزه ویژه عماد ۶ طرح، در بخش جایزه ویژه مدیریت شهری ۱۰ طرح به مرحله نهایی راه پیدا کردند.»

دبیر نوزدهمین دوره جشنواره ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی درباره جوایز این دوره اظهار داشت: «میزان جوایز نسبت به سال گذشته ۳۵ درصد افزایش یافته و در مجموع ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان جایزه اهدا خواهد شد. در این میان ۴۰۰ میلیون تومان به نفر اول اعطا خواهد شد.»

یادداشت | ادامه از صفحه یک

۲ کارت بازنده در دست ترامپ

ضربه دیگر به واشنگتن هزینه‌زایی متحد اصلی‌اش در منطقه بود. ارسال ده‌ها میلیارد دلار کمک برای صهیونیست‌ها که بخشی از آن مربوط به اختصاص ۲۳ میلیارد دلار سلاح برای تل‌آویو است، نمونه‌ای از آسیب‌های مالی آمریکا به شمار می‌رود. علی‌رغم تمام این مسائل اما عمیق‌ترین زیانی که واشنگتن از درگیری‌های غزه و موضوعات پیرامونی آن خورده، مربوط به یمن است.

یمنی‌ها در چند حوزه ضرباتی اساسی به آمریکا زده‌اند. ازدست‌رفتن انحصار آمریکا و غرب در کنترل دریاها از همان ابتدای ورود یمن به جنگ طوفان الاقصی برای این مجموعه پرونده‌ای جدا از قضایای فلسطین اشغالی بود. یمنی‌ها به کشتی‌های بین‌المللی حمله نمی‌کردند، بلکه از ابتدای جنگ اعلام کردند کشتی‌های متعلق به رژیم‌صهیونیستی یا کشتی‌هایی را که عازم بنادر فلسطین اشغالی‌اند، هدف قرار می‌دهند. بااین‌حال آمریکا نه فقط برای حمایت از رژیم‌صهیونیستی، بلکه بیشتر برای جلوگیری از فرسایش انحصار کنترل خود بر دریاها وارد زدوخورد نظامی مستقیم با یمن شد.

این اتفاق درحالی رخ داد که سهم قابل‌توجهی از تجارت اروپا از مسیر باب المندب و دریای سرخ می‌گذرد؛ اما دولت‌های اروپایی به‌جز انگلیس از مقابله با یمنی‌ها عقب‌نشینی کردند. کناره‌گیری اروپا و تضعیف توانمندی و پایه‌های قدرت آمریکا و رژیم‌صهیونیستی در منطقه قسمت مهمی از واقعیت رخ داده در منطقه است. بااین‌حال نتانیاهو و لابی‌های صهیونیستی تلاش کردند با نادیده گرفتن زیان‌هایی که دیده بودند و با برجسته‌سازی آسیب‌های محور مقاومت از این مسئله دستاویزی برای سوق دادن آمریکا به اقدام نظامی علیه ایران بسازند.

بخش دیگر واقعیت منطقه، آسیب ندیدن ایران است. اضلاع مختلف محور مقاومت با یکدیگر تفاوت دارند. این تفاوت از منظرهای مختلفی وجود دارد، به‌عنوان نمونه ایران به‌شکل دولتی در مقاومت حضور دارد و مورد پذیرش جهانی است. یمن در شکل دولتی در محور مقاومت حضور دارد اما مورد پذیرش بین‌المللی قرار نگرفته و بر تمام جغرافیای این کشور تسلط ندارد. در سوریه نیز علی‌رغم شکل دولتی مقاومت اما نظام سیاسی این کشور به معنای خاص مقاومت قائل نبود. در لبنان و عراق هم با وجود نفوذ قوی مقاومت در حکومت اما به‌دلیل سیطره عمیق آمریکا بر این دو کشور، مقاومت خارج از دولت جریان یافته است.

از این رو میان توانمندی‌های این کشورها تفاوت وجود دارد. ایران از نظر جمعیتی، ابعاد و اقتصاد با دیگر اضلاع مقاومت غیرقابل‌مقایسه است، همچنین با وجود قرار داشتن میادین نفتی عراق زیر گام‌های گروه‌های مقاومت و مجاورتشان با منابع نفتی خلیج‌فارس اما این یمن است که به‌طور مؤثری از موقعیت جغرافیایی مسلط خود بر باب المندب بهره گرفته است.

در محور مقاومت از حماس که حاکم منطقه محاصره شده و کوچک غزه است حضور دارد تا عراق که صادرکننده میلیون‌ها بشکه نفت است و یمن که بر شاهراه‌های آبی جهان سیطره یافته است. قدرتمندترین اضلاع محور مقاومت از نظر وسعت، قدرت مالی و دسترسی به سلاح به ترتیب ایران، عراق، یمن، سوریه، لبنان و غزه‌اند. در این میان سوریه سقوط کرده اما باید توجه داشت علی‌رغم این مسئله، هنوز زمینه‌های مقاومتی در این کشور از بین نرفته است. آنچه از محور مقاومت تضعیف شده، اضلاعی‌اند که در شام حضور داشته‌اند. دیگر اضلاع با وجود زدوخوردها و حتی دخالت آمریکا قدرتمندتر شده است. یمنی‌ها از دوره بایدن و از اوایل سال ۲۰۲۴ وارد زد و خورد نظامی با آمریکا شدند. این زدوخوردها از اوایل ۲۰۲۵ و روی کارآمدن ترامپ با سروصدای بیشتری مواجه شد؛ اما آنچه رخ داده، تقویت نسبی یمن و تضعیف راهبردی آمریکاست.

آمریکا در حملات به یمن از ناوهای هواپیمابر و بمب‌افکن‌های بی-۲ استفاده کرد اما هردو ناکارآمد بودند تا این سؤال در آمریکا مطرح شود که اگر با بهترین سلاح‌های خود در برابر یمن ناکام ماندند، آنگاه وضعیتشان در جریان درگیری با ایران و چین که توانمندی‌شان با یمن قابل مقایسه نیست چگونه خواهد بود!

سقوط چندین پهپاد، ازدست‌رفتن دست‌کم دو اف-۱۸، ناکامی بمب‌افکن بی-۲ در تخریب یک شهر زیرزمینی موشکی در یمن که چندان عمیق نبوده و پدافندی نداشت و همچنین تداوم حملات موشکی از مبدأ این کشور علیه فلسطین اشغالی جلوه‌هایی از شکست آمریکا هستند.

روز گذشته یمنی‌ها با یک تک شلیک، موفق شدند با نوع جدیدی از موشک‌های خود با عبور از چهارلایه پدافندی تاد و پیکان ۳، پاتریوت ۲ و ۳ به همراه پیکان ۲، فلاخن داوود و همچنین گنبد آهنین عبور کرده و ترمینال شماره ۳ فرودگاه بین‌المللی دیوید بن گورین را هدف قرار دهند. گفته می‌شود انفجار این موشک که ضمن عبور از لایه‌های پدافندی به دقت به هدف خود اصابت داشته، باعث ایجاد حفره‌ای در ابعاد ۲۵ متر در محل برخورد شده است. گریز از سامانه‌ها، دقت و شدت انفجار سه مؤلفه رعب‌انگیز برای دشمن است.

این حمله سؤالی را درباره حملات ترامپ و بایدن مطرح کرد؛ اگر این حملات آن‌گونه که ادعا می‌شوند مؤثر بوده‌اند پس حملات یمن چگونه ادامه یافته و سلاح‌های مورد استفاده آن‌ها درحال ارتقاست؟

در شرایطی که ضعیف‌ترین حلقه‌های محور مقاومت تضعیف شده اما در مقابل بزرگ‌ترین اضلاع آن تقویت شده‌اند، صحبت از ضعف کلی محور مقاومت نادرست است. در یک برآیند کلی با قوی‌تر شدن ایران و یمن، محور مقاومت قدرتمندتر شده و تضعیف غزه و لبنان در این مقیاس کلی به چشم نمی‌آیند. طی روزهای اخیر عقب‌نشینی ناوهواپیمابر ترومن از سواحل یمن و حمله موشکی ویژه یمنی‌ها به فرودگاه بن گورین نشان می‌دهد یمن به‌عنوان سومین ضلع قدرتمند یک‌تنه و در کمتر از یک هفته آمریکا و رژیم‌صهیونیستی را تضعیف کرده است. این تضعیف‌شدن برای رژیم دوچندان بوده، زیرا علاوه بر اقدامات یمن، آتش‌سوزی‌ها نیز ضرباتی به آن وارد کرده‌اند.

۲. اختلاف در دولت آمریکا و تضعیف جنگ‌طلبان

اختلافات در هیئت حاکمه آمریکا باعث شد این کشور نتواند تیم خود را برای برگزاری دور چهارم گفت‌وگوها با ایران اعزام کند. بااین‌حال فراتر از اتفاقی که درخصوص توافق با تهران رخ می‌دهد، تحولات در واشنگتن نشانه‌ای از ریزش و دگرگونی طیف‌های مختلف حاضر در دولت است. روزنامه واشنگتن‌پست گزارش کرده «مایکل والتز» مشاور امنیت ملی دولت آمریکا به این دلیل از سمت خود اخراج شد که تلاش کرده بود در هماهنگی با رژیم‌صهیونیستی و شخص نتانیاهو، رئیس‌جمهور آمریکا را برای حمله به ایران تحت‌فشار قرار دهد. این گزارش و ابعاد آن چنان اهمیتی داشت که نتانیاهو به‌سرعت نسبت به آن واکنش نشان داده و در بیانیه‌ای آن را تکذیب کرد.

پیش از این نیز از درون آمریکا هشدارهایی نسبت به فعال شدن لابی اسرائیلی در این کشور علیه دولت ترامپ شنیده شده بود. آن‌ها به رژیم‌صهیونیستی هشدار می‌دادند نباید آمریکا را از اولویت‌هایش منحرف کند و در صورت تلاش برای این کار آسیبی جدی خواهد دید. پس از وزارت دفاع که بر سر رسوایی سیگنال گیت و جناح‌بندی‌های موجود در آن مانند موافقت یا مخالفت با حمله علیه ایران دچار ریزش نیروها شد، تیم امنیت ملی و آرایش سیاست خارجی کابینه نیز دچار این بحران شد.

در این بحران‌ها، نیروهایی از هر دو سو کنار گذاشته شده‌اند. در وزارت دفاع علاوه‌بر رئیس‌دفتر وزیر، سه مشاوری که در مقابل وی جبهه‌بندی کرده بودند نیز اخراج شدند. در دولت نیز والتز از سمت مشاور امنیت ملی برکنار و به‌عنوان سفیر آمریکا در سازمان ملل انتخاب شد تا همچنان در کابینه بماند و در سوی دیگر مسئولیت مذاکرات از «استفان ویتکاف» نماینده آمریکا در امور خاورمیانه به «مارک روبیو» وزیر خارجه سپرده شد. والتز موافق افزایش فشار و ویتکاف به‌نوعی متمایل به گفت‌وگو و توافق با ایران بود. به نظر می‌رسد روبیو هم وفاداری خود را به ترامپ ثابت کرده و هم در دسته‌بندی‌های شکل گرفته، دخالتی نداشته و در مرکز نظرات و مجاورت شخص ترامپ ایستاده است. بااین‌حال روبیو در آغاز کار درخواست‌های زیاده‌خواهانه‌ای درباره برنامه موشکی و غنی‌سازی ایران مطرح کرده که به‌نظر نمی‌رسد چندان جدی باشند. این اظهارات پیش از این از سوی ویتکاف نیز مطرح شده بودند. وی احتمالاً برای آنکه نشان دهد موضع دولت در مذاکرات دچار فروپاشی نشده و آمریکا قدرتمندانه اوضاع را رصد می‌کند، مواضعی حداکثری اتخاذ کرده است.